

Dannelsesarven fra Skårup Seminarium bør løftes og det lokale kulturliv styrkes

Svar på høring af forslag til lokalplan 659 – boligområde ved det tidligere Skårup Seminarium

Vi er en gruppe af højskolefolk, lokale såvel som erfarne folk fra andre dele af landet, som har stor interesse i, at det tidligere Skårup Seminarium løfter sin arv som omdrejningspunkt for almen dannelse og det lokale kulturliv. Vores forslag er at der oprettes en højskole på det gamle seminarium.

Skårup har en stærk historie indenfor uddannelse og pædagogik. Flere af vores forfædre er uddannet derfra, ligesom prominente historiske og nulevende lærere er det.

Den ånd, som landets ældste lærerseminarium stadig emmer af, bør genoplives i en funktion, der løfter en dannelsesopgave og bidrager livligt til Skårup og omegn. Man skal blot gå en tur i parken og gå ind i hovedbygningen for at kunne se for sig, hvordan unge mennesker vil kunne begejstres og inspireres og formes i de skønne omgivelser.

Sydfyn har stadig læreruddannelser, med den Frie Lærerskole i Ollerup og det kommende lærerseminarium i Svendborg. En højskole, der trækker unge mennesker med interesse i pædagogik og (fri)skoleverdenen et halvt år til Sydfyn, vil kunne fungere som en fødekæde for disse lokale læreruddannelser.

Samtidig er de sydfynske højskoler, Ollerup og Oure, begge idræts højskoler, og Ryslinge Højskole har snævret sit omfang og fokus ind til teater, så der er plads til en bred, almen højskole. Med den pædagogiske arv og styrke lokalt, samt det mangfoldige kunstmiljø i Svendborg vil pædagogik og kunst kunne spille en særligt oplagt rolle i undervisningen på en højskole, som samtidig kan give kulturelle tilbud til sine omgivelser.

Der blev sidste år opsat et totalteater, med udgangspunkt på seminariet, om modstandsbevægelsen i Skårup. Det var en stærk forestilling og et projekt, som vidner om et lokalsamfund, der vil noget med hinanden og deres historie.

Det lokale fællesskab og kulturliv vil en højskole kunne understøtte og berige.

Omdannes alle bygninger på seminariegrunden til seniorboliger, er det vores opfattelse, at det ikke vil bidrage med nær samme liv, ungdom og kultur. Vi mener samtidig, at det bør overvejes grundigt, om seniorboliger vil leve op til ambitionerne om at sikre kulturmiljøet, som nævnt i lokalplanforslaget i høringsmaterialet, på s. 20:

"Inden for lokalplanområdet er der to bebyggelser, som er optaget som bevaringsværdige i kommuneplanen på baggrund af en registrering efter SAVE-metoden. SAVE-metoden (Survey of Architectural Values in the Environment) kortlægger og registrerer bevaringsværdierne for bygninger opført før 1940 og værdisætter bygningerne efter en skala fra 1 til 9, hvor 1 er den højeste værdi.

Skårup Seminariums hovedbygning opført i 1836 er registreret med en bevaringsværdi på 1 og blev fredet i 1940. Rektorboligen fra samme tid er registreret med en bevaringsværdi på 3.

Lokalplanen optager bevarende bestemmelser for begge bygninger. De bevaringsværdige bygninger er vist med særlig signatur på kortbilag 2.

Kulturmiljø

Lokalplanområdet indgår i et udpeget kulturmiljø, jf. kommuneplan 2021-2033 med følgende beskrivelse:

Kulturmiljøet Skårup Seminarium omfatter det tidligere Skårup Seminarium, de nærliggende dele af landsbykernen og Skårup Skole. Området fortæller om, hvordan man fra statslig side havde stor fokus på at etablere et skolesystem, der kunne uddanne befolkningen i kølvandet på de store landboreformer.

Retningslinjer for kulturmiljøet:

Inden for kulturmiljøet vist på kortet må der kun gives tilladelse til og planlægges for aktiviteter, herunder bebyggelse og anlæg, såfremt:

- der er tale om aktiviteter, som ikke forringer kvaliteten og oplevelsen af kulturmiljøet,*
- de bærende bevaringsværdier ikke tilsidesættes."*

Seniorboliger vil kræve en vis fysisk omdannelse af de eksisterende bygninger, hvor hovedbygningen og rektorboligen som anført har hhv. højeste og tredjehøjeste grad af bevaringsværdighed.

Vi vil også anføre, at der i forhold til de historiske beslutninger om bevaringsværdigheden af kulturmiljøet også kan indtænkes et ønske om at bevare bygningernes rolle som dannelsessted og lokalt kulturelt samlingspunkt.

Vi forstår, at planerne for opførelse af seniorboliger og dermed en endegyldig afhændelse af områdets dannelsespotentialer er fremskredne, men vi opfatter høringen som en sidste mulighed for at give et besyv med om alternative anvendelsesformer, og vi vil derfor tillade os at bringe forslaget om at oprette en højskole i (nogle af) de eksisterende bygninger. Dette formål vil givetvis kunne lade sig gøre sideløbende med at der opføres nye bygninger, evt. til seniorboliger som de foreslåede, andre steder på arealet, som foreslået i lokalplanen. En højskole vil naturligvis også have brug for opførelse af elevboliger, hvilket ville kunne indtænkes.

Det er vores lønlige håb, at denne perle af kultur- og dannelseshistorie ikke for evigt omdannes til seniorboliger, som lige så vel kunne bygges andre steder. Kunne byrådet indføre det hensyn i lokalplanen, at der skal drives dannelsesvirksomhed i de historiske bygninger, ville det give mulighed for at rejse en højskole, der kan bidrage med langt mere liv og kulturel og åndelig værdi til lokalsamfundet og hele egnen.

Et sådant projekt vil vi gerne arbejde praktisk for at realisere, og gerne i samspil med kommune og grundejer. Vi har tilsammen tung praktisk erfaring med højskoledrift og tilmed en unik erfaring med opstart af ny højskole med alle de aspekter, det omfatter, herunder økonomi, lovgivning, renovering, lokal forankring og markedsføring.

Med håb om samarbejdsvilje er dette høringssvar underskrevet af:

Jens Horstmann, Rødding, konsulent, tidl. højskolelærer samt stifter og fhv. forstander på Gram Højskole

Maj Stillinger, Svendborg, rådgiver og tidligere højskolelærer

Margrethe Geertsen, Bogense, højskolelærer

Maria Fonfara, Svendborg, fotojournalist, indehaver af Kalejdoskop – Svendborg, tidl. højskolelærer

Mia Ben-Ami, Svendborg, foredragsholder, moderator og underviser i digital dannelse.

Morten Budde, Egebjerg, lærer, tidl. efter- og friskoleforstander

Peter Westermann, København, højskolelærer

Rasmus Holdingbjerg Drabe, Svendborg, højskolelærer

Sofia Katrine Svensson, Tåsinge, fmd. for Bedre demokrati, i bestyrelsen i FSB-foreningen og foreningen VIs

Thomas Wibe, Ulbølle, socialpædagog og lærer